

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en
aenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centemen.
Aankondigingen 15 centemen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 6 AUGUSTUS.

De Tijd, een dagblad van Amsterdam geeft ons een lief portretje van de belgische liberale partij:

... Zoo het belgisch liberalisme eene eigenaardige hoedanigheid bezit, dan is het wel de onaangenaamste en meest onharmonische der liberale eigenaardigheden: de schreeuwerigheid!

Dit liberalisme leeft in eenen voortdurenden staat van opgewondenheid, in eenen altijd schuimenden bierroes. Het twist niet maar het scheldt, het gilt, het krijscht! Spreek het tegen: — geschreeuw! Roept het ter verantwoordiging: — geschreeuw! Val het aan met zijne eigene daden: — geschreeuw! Spreek het toe op bescheiden, op strenge, op zachte wijze; altijd geschreeuw geschreeuw! Altijd krijsrumoer, bierspektakel, glazerinkkel, straatliedjes en riuoltaal. De echo's uit dat Eldorado van het liberalisme, die tot ons overvliegen, hebben dienzelfden schreeuwerigen toon. In de kolommen der *Nieuwe Rotterdamse Courant* — b. v. — spektaktelt het belgisch liberalisme boven al andere spektakels. Bismark en Victor-Emmanuel, zijn waarlijk echte *gentlemen*, vergeleken bij deze schreeuwers. Garibaldi is hun schrijfmester, Gambetta heeft hun leeren declameeren. In België vindt men naäpers van Rabagas. Weltegenen de hollandsche gazette zoo wel schildert, is toch wel dat liberalisme dat altijd zoekt om rust te stooren, gisting en *gistdrif* te weeg te brengen. En 't wonderlijkste van al, ze heeten dat, volk verlichten en beschaaven!!

Nu, om eens een ernstig woord te zeggen: Het is toch een schande voor 't land, waar eene partij is, die zich zoo vergeet, zoo leeg valt, zoo in een modderpoel zwavelt, dat protestantsche landen zelve er walg van hebben.

Wanneer gaan toch eens de trefelijke lieden overeenkomen, om ons land voor altijd van die bezoedelende en die schande te bevrijden?

Wanneer gaan Staatsministers, Senateurs, enz., eens beschaamd zijn van daarin mee te doen, en de simpele maar trefelijke burgers te misleiden!

Werkstaking te Turnhout.

Aan den *Kempenaar* ontleenen wij de volgende inlichtingen:

Woensdag namiddag had er in onze stad een volksooploop plaats, welke gepaard ging van feiten wier gelijken men te vergeefs in Turnhout's jaarboeken zoeken zou.

Naar het schijnt was het sedert eenigen tijd aan onze tijkfabrikanten onmogelijk, om met den prijs hunner *meubeltijken* tegen Vlaanderen te concurreren — iets wat voor gevolg had, dat er door eenige eenige fabrikanten een besluit werd genomen, waarbij te beginnen van eerste augustus, de weefloonen der *meubeltijken* eene merkelijke vermindering zouden ondergaan.

Hier van onderricht, besloten de wevers woensdag, zich beurtelings naar al de patroons te begeven, om hen te verzoeken het bestaande weefloon te behouden. Wij begrijpen heel goed dat eene dergelijke vermindering, in de tegenwoordige omstandigheden, waarin het dagloon van elken anderen ambachtsman wegens de bijzondere duurte der levensmiddelen is verhoogd de huisgezinnen van velen zeer anders zoo brave en vreedzame burgers een gevoelige, ja een harde slag moest toebrengen.

Niet dat wij daardoor de gepleegde feiten willen goedkeuren of rechtvaardigen; neen, zulke erge, schreeuwende baldadigheden zullen en moeten door elk onpartijdig burger afgekeurd, en kunnen ook door niets hoegenaamd gewettigd of gerechtvaardigd worden.

In de Otterstraat namen de wanordelijkheden der wevers eene aanvang. Voor de woning van een onzer tijkfabrikanten samsengeshoold, terwijl eenige bannier waren binnengedrongen, begonnen de wevers hier aanstonds de vensterruiten uit te werpen, toen de patroon weigerde het vroegere loon te behouden. Daarna trokken de wevers van de Otterstraat over de Markt naar de Gasthuisstraat, alwaar voor het huis van eenen anderen fabriekant eene nieuwe samsenscholing plaats had.

Intusschen had de politie van het gebeuren in de Otterstraat kennis bekomen en spoedig nu werden de rustverstoorders in de Gasthuisstraat opgevolgd. Weinig nochtans scheenen de opgewonden wevers zich om de politie en om hare

strenge waakzaamheid te bekommeren, want spoedig veroorloofde zich ook hier een der belhamels eene vensterruit aan stukken te werpen; zels ging 't hier zoover, dat toen de politie hem wilden aanhouden, deze niettegenstaande hare krachtadige houding, door het gepeupel werd aangevallen, dat den plichtige uit de handen haalde.

Aanstonds werden nu de ter beschikking zijnde gendarmen afgezonden om de rustverstoorders uiteen te drijven en reeds zoodra de wevers de beerenmutsen slechts in de verte bemerkten, kozen zij het hazenpad.

Algemeen dacht men dat de wevers zich nu rustig huiswaarts zouden begeven en dat alle openbaar vertoog was afgelopen; maar spoedig waren zij in de Warandestraat, voor de woning van een ander tijkfabrikant wederom samsengeshoold. De aanwezigheid der gendarmen was ditmaal niet meer voldoende om de ontvredeuden op de vlucht te drijven; ook het daar ter plaatse, van wege de stedelijke overheid afgekondigde bevel, dat alle samsenscholingen van meer dan vijf personen waren verboden, maakte op hen geen den minsten indruk en slechts met moeite en met den blankeu sabel in de vuist, mocht het der vereeuigde pogingen van politie-agenten gelukken, om het volk in de St-Antoniustraat terug te drijven.

Daar echter namen de wevers eene dreigende houding en schaaerden zich, nabij een der in aanbouw zijnde huizen, rondom eenen hoep steenen om de niets kwaads vermoedende gendarmen af te wachten.

Vier gendarmen en bijna even zooveel politie-agenten, dit was heel de gewapende macht, waarover men beschikken kon om deze dreigende en opgewonde volksmenigte te bedwingen en uiteen te drijven. Geen wonder dan ook, dat de politie-agenten en gendarmen, zelfs nadat twee dezer laatsten waren te paard gesproongen en er verscheidene schoten op de burgers waren gelost herhaalde malen moesten terugtrekken. Eindelijk nogtans mocht het twee gendarmen, onder bevel van hunnen luitenant, gelukken, door de talrijke menigte heen te dringen.

Spoedig waren nu alle wanordelijkheden en samsenscholingen beëteugeld en de wevers uiteengevren.

Ongeklukkig viel hierbij het paard van M. den luitenant der gendarmerie, waarbij hij zich tamelijk erg aan de hand bezeerde; ook twee politie-agenten, benevens verscheidene burgers en het paard van den wachtmeester der gendarmen, werden in die buitengewone verwarring min of meer ernstig gekwetst.

Des avonds had er aan het einde der Gasthuisstraat een nieuwe ooploop plaats. Een glaslantaarn werd aan stukken gesmeten en eindelijk zagen de gendarmen, nadat er door hun een schot was gelost en een hunner door eenen kasseisteen was getroffen, zich nogmaals genoodzaakt, om, ditmaal ondersteund door de brigaden van Westerlo en Hoogstraten, gewapenderhand de steeds aangroeiende volksmenigte de straat te doen ont-ruimen. In eenige oogenblikken was het volk, waaronder zich thans talrijke nieuwsgierigen bevonden, uiteengevren, alhoewel, naar het schijnt, eenige wevers zich nog in de nabijgelegen hoven verborgen om het den gendarmen eenigzins lastig te maken.

's Anderendaags omstreeks 3 ure 's morgens waren er reeds twee compagnieën genietroepen met eenen bijzonderen trein van Antwerpen in onze stad aangekomen, die tegen den morgen bij de burgers werden ingekwartierd.

Donderdag avond werden er in onze stad overal patrouilles soldaten uitgezonden, om de rust en orde te handhaven.

En dat alles zich hierbij heeft bepaald, heeft men alleen aan de goede maatregelen onzer stedelijke regeering, maar vooral aan de moedige en krachtadige houding onzer alhoewel zeer beperkte politie en gendarmen te danken.

Vele wevers, die zich tijdens deze wanorders op eene niet al te loffelijke wijze hebben onderscheiden, zijn aangehouden en achter de grendels gezet, wellicht om hen daar het verkeerde van hun gedrag te leeren inzien.

Men schrijft uit Antwerpen, 2 augustus:

De twee Indianen, door de bemanning van het noordsche schip *Gazelle*, in zee opgevischt, zullen dinsdag naar Londen vertrekken. Gisteren hebben ze in open rijtuig door de stad gereden, en men heeft hen op hun logement, Appelstraat, met eenen lepel leeren eten; vroeger gebruikten ze daartoe hunne handen, doch ze hadden zorg ze telkens te wassen, vooraleer aan tafel te gaan. Een politie agent, welke met hunne bewaking is gelast, moet de spijzen welke men de Indianen toedient, eerst proeven, alvorens zij ze willen eten.

— Men schrijft uit Brussel, 2 augustus:

Het doopsel der koninklijke prinses Clemen-

tine zal eerlang met groote plechtigheid te Laken plaats hebben.

De *Moniteur* zegt dat de toestand der koningin en der jonge prinses, voortdurend voldoende is.

— Men schrijft uit Doornik, 2 augustus:

Het onweder van zondag heeft in de omstreken onzer stad, groote schade aangericht. Te Ramegnies-Chin geraakte een huis in brand. In zekere dorpen staaft de oogst onder water. In de boomgaarden en hoven is de schade zeer groot. Men meldt dat de kerktoren van Melcoid door den bliksem getroffen werd. Wij vernemen dat te Ath de overstrooming veel schade aangericht.

Te Doornik zelve wordt veel geklaagd over de overstrooming van zondag laatsleden. Eenige fabrikanten hebben voor verscheidene duizende franks koopwaren verloren; burgers, kleine kooplieden, werklieden hebben groote verliezen geleden. Men verzekert dat er eene petitie aan het gemeente-bestuur zal gezonden worden, om voor het toekomstige maatregelen te vragen; men spreekt ook van processen tot schadeloosstelling, die tegen de stad zouden ingespannen worden. Een bedroevend schouwspel leverden de werkmanswoningen op: die arme lieden hadden hun kleine voorraad kolen, brood en boter verloren. Men verhaalt de volgende episode: brave lieden, die in de Magdalenastraat wonen, werden schielijk wakker op het gerucht van het onweder, dat op eene schrikkelijke wijze woedde. Hunne eerste beweging was, de oogen te werpen op hun kind, dat gewoonlijk in eene wieg naast hen slaapt. Men oordeelde over hunnen schrik, toen er wieg, noch kind, meer te zien was. Zij stonden op en vonden hunne kamer onder water. De wieg was weggedreven, en het kind lag er nog gestort in.

— Een dagblad heeft de volgende berekening gemaakt: Om den afstand van de aarde tot de zon af te leggen, zou een kanonbal, die 400 meters per seconde doet, 12 jaar noodig hebben. Eene locomotief in volle vaart zou 270 jaar noodig hebben. Een persoon die dag en nacht gaat 4000 jaren, eindelijk, om de hoogte der zon te bereiken zou men een milliard 500 miljoen torens moeten op een zetten, ieder zoo hoog als de toren van Notre-Dame te Parijs; als men 100 milliard tamboer-majors op een zou plaatsen, zou men ook aan de zon reiken. Wij hebben de berekening niet nagezien, er kan dus wel een foutje in zijn.

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

De heer Geoffroy St-Hilaire, bestuurder van den parijischen dierentuin, had voor eenigen tijd opgemerkt, dat zijne verzameling kleine vogels met den dag verminderde, doch niettegenstaande alle pogingen kon hij den dief niet ontdekken, toen hij eindelijk gewaar werd dat de schuld lag aan een kleinen afrikaanschen neger, die de kameelen op hunne wandelingen geleide. Hij had de gewoonte de kleine vogels levend uit de hand op te eten, en terwijl hij ontdekt werd was hij juist bezig eenen schoonen kraanvogel te verslinden, nadat hij hem eerst geplukt had. Het arme dier had reeds een groot gat in den rug. Drie uren nadat hij, na eene strenge bestraffing, weder op vrije voeten was gesteld, vond men hem in den bassin van den zeebond, tegen wien hij een hevige gevecht voerde. De liefhebber van ruw vleesch is alsdan onmiddellijk opgesloten.

De wet tegen de *Internationale* is voor de eerste maal toegepast. De verantwoordelijke uitgever van den *Reveil du Lot-et-Garonne* is op 17 juli voor de rechtbank van politie te Agen verschenen, onder beschuldiging, van in die stad het bewijs gegeven te hebben van deel te nemen aan de maatschappij de *Internationale* en wetens en willens tot hare uitbreiding te hebben medegewerkt, door een harer sirkularis in den *Reveil* van 4 juli te hebben medegedeeld.

De uitgever is veroordeeld tot 500 fr. boete.

Engeland.

De londensche *Standard* berekent, dat men van een jaarlijksch inkomen van 1000 p. st. tegenwoordig niet beter kan leven, dan van 800 p. st. in 1862 en van 600 in 1850. De toestand van personen met een matig vast inkomen, wordt dagelijks moeilijker. Dit is vooral dikwijls met vrouwen het geval. In een woord, allen wier verdiensten volgens tarief of gewoonte geregeld zijn, moeten, of harder werken, of meerder sparen, of zich gemakken ontzeggen waaraan zij vroeger gewoon waren. Deze beschouwing van de *Standard* levert een bewijs te meer hoe zeer de werklieden ongelijk hebben,

als ze alleen zich zelven voorstellen als de slachtoffers der « dure tijden » en, daarop afgaande, en geleid door egoistische aanbidders, de samenleving 't onderst boven willen keeren, om eene verbetering voor zich alleen uit te lokken, van eenen toestand, waaronder « alle standen der samenleving » lijden.

Turkije.

VERVOLGING.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de volgende korrespondentie, uit Konstantinopel van 23 juli:

Zaterdag 20 juli laatsleden is Mgr. Hassoun van hier vertrokken, vergezeld van eenen priester en een diaken. Na dertig jaren lang voor zijne kudde gearbeid te hebben, wordt bij er geweldadig van afgescheurd en in ballingschap gezonden. Zondag 30 juni ontving Mgr. Hassoun, van den minister van buitenlandsche zaken, eene *mondelingsche* aanzegging, ten spoedigste Konstantinopel te verlaten. En waarom? Omdat een dagblad had aangekondigd, dat Mgr. Hassoun, armenisch katholiek patriarch van Cilicië, eene pontifikaal mis zou opdragen in de kerk van de H. Drieveuldigheid. Volgens Serverpacha was dit eene strafwaardige aanmatiging; den titel te voeren van patriarch, dewijl de Porte zijn *bérath* (diploom) van patriarch had ingetrokken.

Het schijnt, dat eenige personen van invloed den minister het nietige en belachelijke van zijn bevel hebben doen inzien. Immers, het was niet de eerste maal, sedert de intrekken van zijn *bérath*, dat Mgr. Hassoun als patriarch van Cilicië gecelebreerd had; daarenboven: die titel was van zuiver geestelijken en kerkelijken aard, en kon hem door niemand betwist worden. Ook bracht men Serverpacha onder het oog, dat het woord *pontifikaal*, waarschijnlijk met opzet, verkeerd was vertaald tot *officieel*. De minister wachtte een gunstige gelegenheid om zijne plannen door te zetten.

Er werd eene bestorming eener armenisch-katholieke kerk op touw gezet. Door wien? Wie zal u dat kunnen zeggen? Een paar honderd manschappen verzamelden zich in eene kroeg en ontvingen beoorlijk handgeld, sommigen 12 à 14 fr. per hoofd, en vandaar begaven zij zich naar de kerk van den H. Verlosser, voorzien van breekijsers enz., om des noods de deuren open te breken. In de kerk was men er echter op voorbereid; al de deuren waren gesloten en achtergeloed, en toen de woeste hoop op een der achtdeuren begon te beuken, werd zij door de katholieken afgeslagen en verplicht onverrichter zake huiswaarts te keeren. Een der geëxcommuniceerde priesters was te paard getuige van de heldendaden der bende; hij was een dergenen, die het gelag moesten betalen; en die man was zoo onschuldig als een lam! Het is waar, de aanvoerder der bende was zijn zaakgelastigde, die reeds elders voor zijn principaal een dergelijk bevel had uitgevoerd; hij zelf was in de zaak niet betrokken, want volgens de uitspraak der rechtbank was hij naar de kerk gegaan om er zijn gebed te verrichten. Aan wien echter werd van dat alles de schuld gegeven? Dood eenvoudig aan Mgr. Hassoun. Des anderendaags ging de pseudo-patriarch Kupelian met een talrijk gevolg naar het ministerie en verklaarde, dat, zoolang de ex-patriarch in Konstantinopel zou verblijven, er aan geene rust te denken viel.

Nu was de zaak geklonken. Den 9 juli had de aanval plaats gehad; drie dagen later, zond de minister, Serverpacha, een brief aan Mgr. Hassoun, ex-patriarch. Daarin beschuldigde hij deze, de oorzaak te zijn van al de twisten, oneenigheden enz. onder de Armeniers; en als *verstoorder der openbare orde en rust*, werd hem geboden het turksch grondgebied te verlaten. Mgr. heeft schriftelijk, met kalme en met waardigheid geantwoord. Niet een enkele der beschuldigingen kan hij aannemen: hij vertrekt, alléén om onder te doen voor het hooger bevel.

Hard en smartelijk viel het den hoogverreerden patriarch, zijne kudde te verlaten; doch voor zijn persoon is hij gelaten en welgemeend vertrokken.

Mgr. Hassoun is op 27 juli te Rome aangekomen. Den volgenden dag werd hij, vergezeld door kardinaal Barnabo, prefekt der propaganda in het Vatikaan ontvangen. De Heilige Vader omhelsde hem teederlijk en drukte zijne verwondering uit over de onverwinnelijke standvastigheid van Mgr. Hassoun. Hij roemde ook de heldhaftigheid der armenische katholieken, die in de belijdenis des geloofs volhard hebben, en betreerde hun ongelukkigen toestand, waar na hij de hoop uitdrukte dat de Voorzienigheid daaraan spoedig een einde maken zou. Eindelijk gaf Z. H. den patriarch een kostbaren ring, benevens een kruis en eene bisschoppelijke ketting ten geschenke.